

OBSAH

Předmluva	V.
Předmluva k českému vydání	VIII.
1. České vlastenectví	1
2. Divadla	14
3. Skladatelé	66
4. Libretisté	112
5. Náměty	153
6. Postavy	202
7. Lidové prvky a "český styl"	254
8. Čeština, metrum a deklamace	285
Poznámky	337
Bibliografie	345
Soupis českých oper	361
Rejstřík	376
Obrazová příloha	121–136

REJSTŘÍK

Všechny opery jsou zde seřazeny podle svých skladatelů, jejich libreta pak podle libretistů. Abecední seznam všech českých oper, na něž se v této knize odkazuje, je na str. 361 – 375.

- Abert, J. J. 43
Adam, Adolphe 41
 Giselle 50
"Ach ouvej náramně" 256
Alarcon, Pedro Antonio de
 Třírohý klobouk 98, 152, 369
Albert, Eugen d' 60
Albinoni, Tomaso Giovanni 166
 Primislao primo re di Bohemia 166
Aleš, Mikoláš 47, 128, 154
Amazonky 168, 241
Ambros, August Wilhelm 76
Andersen, Hans Christian
 Malá mořská víla 179
Anderson, Benedikt 3
Anger, Mořic 49, 61
Antoš, Jan 68
 Opera o sedlské rebelii 67, 371
aristokraté v české opeře 184–189,
 192
Asafjev, Boris Vladimirovič 256
Auber, Daniel 23, 41
 Němá z Portici 31, 42, 58, 79
Bach, Alexander 4, 45
Bach, Johann Sebastian 16
báchorky 26, 176–177, 200–201
Bakala, Břetislav 65, 374
Balakirev, Milij Alexejevič 41
balet v Brně 64–65
balet v pražských divadlech
 v 18. stol. 14, 21
 v Prozatímním divadle 5, 28–29,
 50
 v Národním divadle 8–9, 49,
 50–51, 59
balety českých skladatelů
 Bendl 278
 Janáček 277–278
 Kovařovic 98
 Novák 102
balety v českých operách od
 Bendla 85
 Dvořáka 90, 96, 271
 Fibicha 94, 264
 Janáčka 282–283
 Kovařovice 99
 Rozkošného 88, 154, 264–265
 Skuherského 75
 Smetany 79, 262
 Šebora 262
Bartók, Béla 277, 281
Bartoš, František (moravský
folklorista) 275, 278, 279
Bartoš, František (smetanovský
badatel) 115, 116, 260, 343 č. 6
Bartošová, Fedora
 Osud 151, 328, 369
Beckerman, Michael 285, 335
Beethoven, Ludwig van
 Fidelio 19, 192, 241, 286
 houslová sonáta č. 7 259
 septet 193

- symfonie č. 8 286
 Bellini, Vincenzo 73
 Montekové a Kapuleti 40
 Norma 40, 73, 342–343
 Benda, Jiří, duodramata 93
 Benda, rodina 66
 Bendl, Karel 4, 85–87, 91, 119, 153
 Česká svatba 278
 opery 85–87, 211, 242–243, 341–342
 lidové prvky 265–267
 Armida (odmítnuté libreto) 145
 Břetislav 85, 119–120, 160, 171, 211, 243–244, 363
 Černohorci 365
 Dítě Tábora 84, 91, 138, 165, 174, 240, 309, 341 č. 11, 364
 Gina 85
 Indická princezna 85, 87, 365
 Jessika (odmítnuté libreto) 145
 Karel Škréta 85, 91, 195, 244, 309, 366
 Lejla 56, 85, 86, 119, 154, 171, 173, 242, 243, 367
 Matka Míla 85, 154–155, 368
 Starý ženich 85, 87, 239, 265–267, 308, 371 ; viz také
 Sabina, Karel
 Švanda dudák 86, 145,
 Die Wunderblume 85
 benefice 39, 51, 63
 Beneš Šumavský, V.
 Vanda 372
 Benoni, Bohumil 34, 229
 Berlioz, Hector 10, 74
 Bernard, J. C. 167
 Bernardi, Bartolomeo
 La Libussa 14, 166–167
 beseda 259–261
 Bezruč, Petr
 Kantor Halfar 197
 biedermeier český 73
 Bioni, Antonio
 Praga nascente da Libussa e Primislao 167
 bitva na Bílé hoře 1, 14
 bitva u Lipan 165
 Bizet, Georges
 Carmen 42, 44, 50, 51, 52, 58
 Blech, Leo 60
 Blodek, Vilém 82, 88–89
 V studni 44, 88–89, 107, 114, 231, 249, 298 375
 Böhm, Jindřich 294
 Drahomíra 294, 364
 Švanda dudák 372
 Zakletý princ 374
 Záviš z Falkenštejna 294, 374
 Bohemia, časopis 252
 Boieldieu, Adrien 23, 41
 Bílá paní 64
 Boleslav I. 158, 159
 Boleslav II. 159, 160
 Boleslav III. 159
 Boleska, Josef 141, 317
 Bondini, Pasquale 18, 20
 Bonuš, František 261, 269
 Borodin, Alexandr Porfirjevič
 Kníže Igor 53
 Božena (česká kněžna) 160
 Bráfová, Libuše 268, 318
 Brahms, Johannes 9
 Branberger, Jan 255, 260
 Braniboři 1, 161, 162
 Breitkopf (nakladatel) 75
 Brenner, Johanna 35
 Brentano, Clemens 167
 Brioschi, Burghardt & Kautsky 52
 Brix, František Xaver 196, 250
 Brno 101
 opera 16, 61–65

- varhanická škola 106
 Brod, Max 148, 346
 Brücknerové bratři 52
 Břetislav I. 160
 Bulín, J. M.
 Jora a Manda 366
 Maréna a Kedrota 368
 Bulwer-Lytton, Edward
 Lejla 86, 367
 Burghauser, Jarmil 339
 Burian, Emil František 283, 368
 Maryša 283
 Burian, Karel 56, 222, 240
 Burney, Charles 192
 Burrian, Karl viz Burian, Karel
 Bustelli, Giuseppe 17
 Byron, George Gordon Noel 119
 Don Juan 93, 365

 Caldara, Antonio 14, 15
 cenzura 25, 26, 157, 159, 164, 190
 Cicvárek, Vincenc 213
 cizinci zobrazení v české opeře
 189–192
 Clapham, John 269–270, 271
 Confronto dell'amor coniugale 20
 Copland, Aaron 285
 Ctirad 169–170
 Cyril, sv. 170

 Čajkovskij, Petr Iljič 84, 98
 Evžen Oněgin 44, 52, 53, 216
 Labutí jezero 50
 Panna Orleánská 53
 Piková dáma 53
 Čapek, Karel
 Věc Makropulos 108, 152, 173,
 197, 372
 čarodějnice v české opeře 179, 242

 Čech, Adolf 39, 49, 113, 211, 215,
 258
 Čech, Karel 139, 217, 221, 243
 Čech, Svatopluk 143, 149–150
 Lešetínský kovář 149, 362
 romány o panu Broučkově
 149–150, 165, 175, 194, 282,
 288, 329, 373
 Čechy a Morava
 dějiny 1–5
 Čelakovský, František Ladislav 246
 Slovanské národní písně 246
 Čelanský, Ludvík 59, 61, 155–156
 Kamilla 155–156, 282, 318, 366
 Černoboh (pohanský bůh) 176
 čerti v české opeře 101, 172, 175,
 180, 204, 230, 242, 272
 Červinka, Václav 147
 Červinková-Riegrová, Marie 147,
 149, 195, 268, 269
 Dimitrij 84–85, 147, 172–173,
 364
 Jakobín 147, 149, 172, 195, 196
 Zmařená svatba 84, 147, 268, 374
 Česká zemská rada 42
 České národní písně 142, 239
 české vlastenectví IX, 1–13, 58–59,
 161–162
 československá nezávislost 4, 49, 64,
 150
 "českost" 76, 158–170, 249–259
 Český Krumlov 16
 Český lid 274
 čeština 285–297, 18–21, 22–27
 charakteristické rysy 285–286
 první hry v češtině 22–24, 62–63
 první opery v češtině 22–27,
 úpadek a obroda 1–4
 prozodie, veršové metrum 288–290,
 295–297, 303–305
 čtverylka 260–61

- Dahlhaus, Carl 248
 Dalayrac, Nicolas 23
 Dalibor (časopis) 37, 39, 340
 Dalibor (pověst) 70, 192, 340
 Dalimil
 Kronika 168
 Da Ponte, Lorenzo 198
 Dargomyžskij, Alexandr Sergejevič
 Rusalka 53
 Debussy, Claude
 Pelléas a Mélisande 65, 287
 Delibes, Léo 41
 Sylvia 50
 Delmar, Axel 154
 Mara 154
 Matka Míla 154, 368
 Denzi, Antonio 167
 Denzio, Antonio 16
 Destinn, Emmy viz Destinnová, Ema
 Destinnová, Ema 56, 240
 dětské hlasy v české operě 240
 dialog, mluvený, v české operě
 Dráteník 66, 69
 Dvě vdovy 77, 116,
 291–292, 294–295
 hanácké opery 67
 Počátek románu (náčrtek) 318
 Prodaná nevěsta (původní verze) 77,
 114–115, 212–213, 260–261,
 291, 294–296, 318
 Viola 212
 Výlet pana Broučka do měsíce 149
 Dickens, Charles
 Nicholas Nickleby 210
 Dittersdorf, Karl Ditters von 21
 Hieronymus Knicker 21
 dívčí válka 168, 169
 Dlabáč, Bohumír 250
 Dobrovský, Josef 2
 Dolanský, Ladislav 8, 34, 215, 308
 Donato, Juliano 31
 Donizetti, Gaetano 41
 Lucia di Lammermoor 41
 Lucrezia Borgia 41
 Dostojevskij, Fjodor Michajlovič
 Zápisky z mrtvého domu 109, 151,
 374
 Drahomíra (česká kněžna) 241
 Drážďanská dvorní opera 58–59
 Drottningholm 16
 družstvo
 v Praze 28, 38, 48–49, 83, 98
 v Brně 63
 dudák v české operě 194, 283, 336;
 viz také Švanda dudák
 dudy/dudák jako vlastenecký symbol
 248, 253, 271, 272, 342
 dvojpolka 261
 Dvořák, Antonín 2, 10–11, 12,
 56–57, 64, 82, 89–91, 95–97,
 101, 156–157, 165, 166,
 172–173, 185–186, 195, 196
 a libretisté 147–149, 317–318
 Husitská předehra 165–166
 Slovanské tance 255, 268, 269,
 270–271
 Svatá Ludmila 90, 145, 158
 Svatební košile 90, 177
 symfonické básně podle Erbena 96,
 176–177, 178
 symfonie č. 7 d moll 70
 opery 89–91, 95–97
 balety a taneční hudba 90, 95,
 270–271
 deklamace 95, 217–218
 lidové prvky 269–273
 náměty 172–173, 176, 177–178,
 181–182, 185–186, 192,
 194–196, 199
 postavy, hlasové typy 222–230,
 241–244
 strofické písně 95, 270–273

- Alfred 2, 89, 154, 241, 244 362
Armida 97, 145, 219, 362:
 postavy, hlasové typy 225, 242;
 námět 89, 154, 184, 219
Čert a Káča 96, 363: postavy,
 hlasové typy 180, 182, 186,
 194–195, 223, 224, 228, 230,
 242; taneční hudba 96, 271;
 příznačné motivy, využití 95–96,
 97; provedení 44; koncept Šárky,
 využití 144; čísla, strofické písně
 95–97, 272–273, námět
 182–183, 199–200, 220
Dimitrij 10, 89, 90, 91, 147, 269,
 363: postavy, hlasové typy 192,
 226, 244; hudba 90, 95, 173, 192;
 provedení, vydání X, 33, 56, 57,
 90, 95, 173, 192;
 úpravy 95; námět 89, 90, 157,
 220, 236
Jakobín 56, 95, 147, 365: postavy,
 hlasové typy 186, 189, 195, 220,
 228, 239, 244; tance 95, 271;
 lidové prvky 272–273; hudba 95,
 195–197, 239, 272; námět
 147–148, 185–186, 220, 246
Král a uhlíř 95, 366: epizoda s
 dudami 194, 270; postavy, hlasové
 typy 182, 185–186, 189, 224;
 tance 95, 270; hudba 95, 182,
 186, 224; námět 95, 160, 181,
 186, 220; zpracování 95
 Dyk, Viktor
 Výlety páně Broučkovy 373–374
 z Ehrenbergů, Eleonora 34, 214,
 221, 228
 Eliška Přemyslovna 162
 Erben, Karel Jaromír 74, 76, 175,
 176–177
 poznámky o přihláškách do
 Harrachovy soutěže 114, 159, 188,
 290
 Kytice z pověstí národních 2,
 177–181
 Písně národní v Čechách 246,
 341–342
 Prostonárodní české písně a říkadla
 245–247, 255–256, 261, 264,
 270
 Sládci 371
 Sto prostonárodních pohádek a
 pověstí 177
 Ernst, Ferdinand
 Udalrich und Božena 72, 372
 Fach 210, 221
 Faust (pověst) 200
 Ferdinand II. 14
 Fibich, Zdeněk 2, 11–12, 49, 82,
 91–95, 99, 140–146, 228
 povaha, vzhled 92, 140, 172
 a libretisté 91–95, 140–146, 228
 komorní skladby 263
 melodramata: 93 Hippodamie 11,
 56, 92–94, 144; Štědrý večer 93,
 181; Vodník 93, 178
 Jarní romance 145
 Nálady, dojmy a upomínky 11, 94
 Oldřich a Božena (přehra) 160
 písně 2
 Pražský Žid (scénická hudba) 30
 Svatební scéna 263
 opery: 2, 56, 91–95
 deklamace 140
 náměty 144–145, 153, 172, 199,
 218, 219
 postavy, hlasové typy 224, 228, 229
 sbory, ansámblы 94, 141–142
 Armida (zamítnuté operní libreto)

- 145
- Blaník 92, 94, 141, 142, 146, 362
postavy, hlasové typy 228, 229;
hudba 92, 141; námět 153, 172,
218
- Bouře 93, 94, 145–146, 362:
postavy, hlasové typy 93, 230;
námět 93, 219, 229–230
- Bukovín 92, 141, 184, 218, 244,
317, 363
- Hedy 93, 94, 146, 365: postavy,
hlasové typy, námět 219, 224, 229;
hudba 94, 146, 264
- Der Kapellmeister in Venedig
91–92
- Nevěsta mesinská 11, 91, 93, 94,
146, 369: postavy, hlasové typy
228, 229; hudba 94, 141, 142,
143; námět 184, 218, 285;
deklamace 141, 142, 143, 317
- Pád Arkuna 11, 93, 94, 146, 369:
postavy, hlasové typy 225, 227,
229; námět 93, 157, 172, 175
- Šárka 92, 93, 94, 146, 170, 371 :
postavy, zpěváci, hlasové typy
224–225, 229, 241; hudba 93,
264; námět 92, 146, 153,
168–170, 176, 181
- Švanda dudák (plán opery) 194
- Vlasty skon (zamítnuté libreto) 169
- Fibichová, Betty 216, 221, 228
- Firkušný, Leoš 279
- Fischer, Otokar
- Karlštejn 366
- Flotow, Friedrich
- Alessandro Stradella 40
- Martha 40, 64, 268
- Foerster, Josef Bohuslav 75,
103–106, 173, 196–197
srovnání s Janáčkem 104–106,
150–152
- jako kritik a spisovatel XIX, 103,
105, 106, 155
- jako libretista 104–106, 152
- opery: IX, 11, 103, 104, 105, 106
Bloud 103, 366
- Debora 103, 104, 173, 364
- Eva 11, 12–3, 104: postavy, hlasové
typy 104, 241, 225; srovnání s Její
pastorkyní 104, 105, 106, 150,
365; libreto 104, 150, 152; hudba
103, 104; námět 103, 104, 173
- Jessika 104, 145, 225, 244, 341 č.
7, 366
- Nepřemožení 103, 368
- Srdce 103, 371
- Förster, Josef (otec J. B. Foerstra) 105
- Fouqué, Friedrich de la Motte
- Undine 177, 178, 179, 371
- francouzská opera
- vliv na českou o. a srovnání s ní
112, 171–172, 190
- vliv na jednotlivé skladatele: Bendl
86, 171, 212, 366; Dvořák 10, 90;
Janáček 156; Smetana 78, 79, 183;
Šebor 84, 171
- uváděná v Čechách a na Moravě 23,
40, 41, 42, 51, 58, 60, 65
- Franchetti, Alfredo
- Asrael 58
- František Josef, císař 300 č. 11
- Freeman, Daniel 20
- Frič, Josef F. viz Mostecký, H.
- furiant 259, 261, 262
- Fux, Johann Joseph
- Costanza e Fortezza 14, 16
- Gábler, V.
- Lesní kaple 367
- Galka, Josef
- Opilý muž 369

- Galli-Bibiena, Giuseppe 14
 Galuppi, Baldassare 15
 Gassmann, Florian Leopold 66
 Gellner, František
 Výlety páně Broučkovy 373
 germanizace Čechů 2, 197, 198
 Germer, Mark 151
 Gesellschaft der Musikfreunde 246
 Glinka, Michail Ivanovič
 Život za cara 41, 211, 244
 Ruslan a Ludmila 41
 Gluck, Christoph Willibald 17, 40,
 44, 62, 195
 Armida 40
 Ezio 17
 Iphigénie na Aulidě 40
 Issipile 17
 Orfeus a Eurydice 40
 Göpfert, Bernd 227
 Gordigiani, Giovanni 35
 Gounod, Charles 86, 87
 Faust 42, 58, 211, 340
 Romeo a Julie 42, 44
 Grégrovi, rodina 147
 Grétry, André-Ernest-Modeste 23,
 62
 Griffiths, Paul 277
 Grillparzer, Franz 167
 Grimmové bratři 177, 179, 180
 Grund, Arnošt 32, 213, 223
 Guardasoni, Domenico 18, 20, 24
 Gyrowetz, Adalbert viz Jírovec,
 Vojtěch Matyáš

 Hába, Alois
 Matka 283, 368
 Habsburkové 1
 "Hajej, můj andílku!" 251, 255,
 256
 Hájek z Libočan, Václav

 Kronika česká 160, 161, 166
 Hálek, Vítězslav 5
 Záviš z Falkenštejna 163, 374
 Halévy, Fromental
 Židovka 44
 Hamburk, Theater auf dem
 Gänsemarkt 15
 hanácká opera 67-68, 162-163,
 253-254
 Hanka, Václav 160
 Božena, česká kněžna 363
 Harrach, Jan hrabě 76, 245-249, 340
 č. 1 viz také soutěž na nové české
 opery
 Hasse, Johann Adolf 15
 Hauptmann, Gerhard
 Die versunkene Glocke 179
 Havlíček Borovský, Karel 156
 Haydn, Joseph 195
 Helfert, Vladimír 15, 167
 Heller, Ferdinand 259, 260, 262
 Heller, Josef August 74
 Herder, Johann Gottfried 177, 246
 Hérold, Ferdinand 41
 Heyduk, Adolf
 Dědův odkaz 102, 364
 Hlahol, pěvecké sdružení 4, 33, 37,
 85
 hlasová výchova v Praze 34-35, 240
 hlasové typy v české operě 240-244
 Hoffmann, E. T. A.
 Undine 178
 Hoffmann, Jan 24, 26
 Holešov 16
 Holý, Dušan 275
 Holzknecht, Václav 255, 342 č. 6
 Horák, A. V. 342 č. 6
 Babička 149, 362
 Hornové, V. a J. 241
 Hostinský, Otakar 142-143
 lidová píseň, průzkum 246, 247, 264

- přátelství s Fibichem 92, 141, 142,
 143, 264
 jako libretista 141–143, 194, 285,
 286
 o českosti 286, 335–336
 o Fibichovi 30, 92, 143, 144–145,
 146, 160, 169, 228, 317
 o Krásnohorské 137
 a Smetana 10, 141, 142? 259
 o deklamaci v češtině 285–287,
 305
 Nevěsta mesinská 143, 285, 317,
 369
 Popelka 143, 285, 370
 Houtchens, Alan 90
 Hradec Králové, divadlo pod širým
 nebem 27
 Hřímaly, Vojtěch 82, 83, 88–89
 Zakletý princ 88, 294, 374
 Švanda dudák 88, 194, 244, 372
 hudebníci v českých operách 8,
 192–195
 Hudební listy 99, 106, 305, 308,
 311, 343 č. 4
 Hudební Matice 305
 Hudec, Vladimír 144, 145, 263
 hudecká muzika 279, 280
 hulán 261
 Hummel, Ferdinand
 Mara 154
 Hus, Jan 9, 164–166, 170
 husité, husitství 9, 164–166, 170,
 172, 238, 249
 husitské chorály 164, 166, 246,
 282
 Hynais, Vojtěch 47
 Hynek, František 34, 35, 52, 217
 Chadimová, Anna 252
 Charpentier, Gustave
 Louise 44, 58, 108, 156
 Cherubini, Luigi
 Vodař 5, 23
 Chew, Geoffrey 251
 Chlubna, Osvald 371
 Chmelenský, J. K.
 Libušin snátek 72, 367
 Oldřich a Božena 72, 372
 Dráteník 72, 364
 chodské povstání 98, 163
 Chopin, Fryderyk Franciszek 254
 Chvála, Emanuel 49, 87
 Chvalovský, Edmund 34, 52, 273
 Ibsen, Henrik 95
 intonace 256
 Isouard, Nicolas 23
 Le billet de loterie 215
 italská hlasová výchova v Čechách 35,
 240
 italská opera
 komponovaná českými skladateli 66
 vliv na českou operu, srovnání s ní:
 v 18. století 68, 251; Bendl 85;
 Dvořák 10; Fibich 175–176;
 Smetana 78, 204, 214; Šebor 84;
 Škroup 73; obecně uváděná 112,
 171–172; v Čechách a na Moravě
 14–20, 37–38, 40–42, 50, 53,
 58–60, 62, 240–241
 Jagellonci 1–2
 Jan Nepomucký 1, 45
 Janáček, Leoš 2, 4, 12, 64, 75,
 104–111, 155–156, 190–191, 197,
 277
 ve srovnání s Foerstem 104–106,
 110–111; Mozartem 200; Novákem
 108; Smetanou 198, 199

jako kritik a publicista 87, 99,
106, 181, 190, 199, 251–252,
265–266
a libretisté: Bartošová 151, 328;
broučkovští 299; Procházka 151;
Zeyer 143, 328; viz také Preissová,
Gabriela a moravská lidová hudba
nápěvky mluvené řeči 110
Amarus 145
Glagolská mše 109, 170, 181
Kantor Halfar 197
Lašské tance 278
Rákos Rákoczy 278
sbory 4, 277
Zápisník zmizelého 109, 237
další díla 109
opery: 104–105, 106–111
postavy, hlasové typy 110–11, 185,
190–191, 195, 197–198,
230–240
sbory 109, 282, 283
křesťanství, zmínky o 173–174
tanečně pantomimický prvek 149,
282–283
ženské hrdinky 111, 188 237
lidová hudba, využití 105,
106–107, 277–284
náměty 106–111, 152–153,
155–156, 166, 169–170,
181–183, 197–200
deklamace 105–106, 150,
318–320
Její pastorkyňa 104, 105, 106,
107, 150, 152, 278, 282, 326:
postavy, hlasové typy 105, 110,
278–279, 281, 319, 323; ve
srovnání s
Evou 104, 105, 150; lidové prvky
104, 105, 110, 278, 282; libreto
104, 319; hudba 278–279, 281;
provedení 104: v Brně 107–108; v

Praze 107, 329; prozaický text,
deklamace 105, 319, 322–323;
úpravy 105, 319, 328; námět 104,
105, 278
Káťa Kabanová 108, 109, 151, 281:
postavy, hlasové typy 110, 111,
281; lidové prvky 110, 151, 281;
libreto, námět 108, 109, 151, 282;
hudba 108, 281
Liška Bystrouška 108, 281: postavy,
hlasové typy 110, 111, 281; lidové
prvky 110, 151, 281; libreto 151,
319; hudba 108, 281, 282; námět
108, 281
Osud 107, 108, 110: postavy,
hlasové typy 110, 282; libreto 108,
319; hudba 108, 278, 281; námět
108; deklamace 151, 328
Paní mincmistrová (náčrtky) 150,
369
Počátek románu 107, 278, 318,
326–329: postavy, hlasové typy
183, 231–232, 237; lidové prvky
107, 110, 278, 279; provedení
107; námět 107, 318; deklamace
107, 279, 318, 323
Šárka 106, 107, 278: postavy,
hlasové typy 110, 330, 331–335;
libreto, námět 106, 151, 318, 331;
hudba 151, 278, 329; úpravy 106,
151, 329, 330; deklamace 318,
329, 330, 331
Věc Makropulos 108, 152, 281:
postavy, hlasové typy 110, 111,
152, 281; lidové prvky 108, 110,
281; libreto, námět 108, 111, 152,
156, 281, 319; hudba 281
Výlety paně Broučkovy 107, 108,
149, 151, 282, 329: postavy,
hlasové typy 110, 282; (... do
Měsíce): postavy, hlasové typy 110,

- 282; libreto 151, 329; hudba 149, 151, 282; námět 149, 282, 329; (... do XV. století): postavy, hlasové typy 173, 194, 231, 232; libreto 151; hudba 150–151; námět 150–151; (původní zakončení) 197–198
- Z mrtvého domu 109, 110, 151: postavy, hlasové typy 109, 110, 189, 198, 233–235, 237; libreto 109, 151; hudba 109, 110; provedení 109, 110; námět 109. 156
- Jan z Rokycan viz Rokycana Jan
- Jarka, V. H. 32
- Jaromeřice nad Rokytnou 15
- Jaromír (kníže) 158, 159–160
- Jehne, Leo 217, 240–241
- Jelen, Alois 312
- Jelínek, Hanuš
Lucerna 367
- Jiránek, Jaroslav 112, 114, 118, 119, 149, 304 340 č. 1
- Jirásek, Alois 143, 149
Lucerna 102, 149, 188, 195, 367
Na dvoře vévodském 149
Psohlavci 149, 163, 188, 370
- Jirát, Vojtěch 290
- Jírovec, Vojtěch Matyáš
- Jiří z Poděbrad 165
- Josef II. 18, 20, 21, 61
reformy 1, 3, 170, 196, 251
- Jungmann, Josef 2, 297
- Jůzl, Miloš 146, 274
- kantoři, kantorská tradice 8, 68, 105–106, 197, 251
- Karbusický, Vladimír 168, 247–248
- Karel IV. 102, 162
- Karel VI. 14, 68
- Kareš, Miloš
Švanda dudák 372
- katolictví v Čechách a na Moravě 1, 9, 164
církevní hudba 68, 249–252
a lidové bájesloví 176–183
odraz v české opeře 170–174
- Kauer, Ferdinand 21, 66
Das Donauweibchen 180
- Kienzl, Wilhelm 60
- Kimball, Stanley Buchholz 45
- Kittl, Jan Bedřich (43 tabulka), 74, 75, 76, 83
Bianca und Giuseppe oder Die Franzosen vor Nizza 74
- Klásterský, Antonín
Dědův odkaz 364
- Kleiber, Erich 60
- Klemperer, Otto 60
- Klicpera, Václav Kliment 22
Veselohra na mostě 22, 373
Žižkův dub 70, 71, 158, 375
ostatní hry 176, 181
- Kodály, Zoltán 277
- Koestler, Arthur 340 č. 3
- Kohaut, Josef viz Kohout, Josef
- Kohout, Josef 66
- Kolár, František 34, 49, 52
- Kolár, Josef Jiří 147
Pražský žid 30
- Kollár, Jan 3
Slávy dcera 3
- kolo 265
- Komzák, Karel 36, 82
- Konrád, J. D.
Stoja 371
- Kaan, Jindřich z Albestů 124
- Kádner, Karel
Černé jezero 363
Satanella 371
- kalamajka 261

- Stoja 154
 Kuks 15
 Kuna, Milan 147, 149, 195
 Kvapil, Jaroslav 172
 Debora 364
 Rusalka 178–179
 Kysela, Josef 212
- ländler 252
 Langer, Jaroslav 253
 Lapis, Santo 17
 Large, Brian 256
 Lassalle, Jean 50
 Lašsko 278
 Laušmannová, Marie 140, 212, 214
 Lautererová, Berta 103, 106
 Lébl, Vladimír, viz také Ludvová,
 Jitka 168, 337
 Ledererová, Teresa 212
 Leo, Leonardo 15
 Leoncavallo, Ruggero 58
 Pagliacci 54
 Leopold I. 14
 Leopold II. 18, 55
 les v české operě 181, 182, 183
 lesník (hajný, revírník) v české operě
 181, 182, 183
 Lessing, Carl Friedrich 164
 Lessing, Gotthold Ephraim
 Emilia Galotti 17
 Lev, Josef 82, 139, 214–216, 218,
 221, 229, 243
 libreta českých oper 291–335
 libretisté 112–152
 český skladatel jako vlastní libretista
 150–153
 Libussa, La (opera neznámého
 skladatele) 166
 Libuše (pověst) 3, 166–170,
 213–214
- lidová hudba v Čechách a na Moravě
 a katolická církevní hudba 68,
 249–252
 charakteristické rysy 249–251
 a klasická hudba 249–252
 sběr a zkoumání 245–247,
 273–276
 a skladatelé: Bendl 265–266;
 Dvořák 268–273; Fibich 263–264;
 Foerster 104–106; Janáček
 104–111, 275–284; Kovařovic 99;
 Smetana 264–270, 272; Šebor
 266–269
 jako český symbol 194, 245–249
 tance 252, 253–254, 259–261
 lidová hudba v jiných oblastech 277
 Lidové noviny 190, 199
 lidové pověsti, bájesloví 26, 166–170,
 176–180, 199–200
 lidový (definice) 341 č. 1
 Liebich, Karel 19
 Liegert, František 28, 29, 32,
 Link, Karel 261
 Liszt, Franz 9, 38, 74, 77, 254
 Uherské tance 285
 Mefistův valčík 176
 Lobeský, B. J.
 Král a uhlíř 366
 Locatelli, Giovanni Battista 17
 Loos, Karel
 Opera bohémica de camino 68, 369
 Lortzing, Albert 40, 89, 90, 270
 Undine 178, 180
 Car a tesař 40, 196, 211
 lovecké scény v české operě 71,
 181–183
 Lucemburkové 1
 Ludmila, sv. 158–159
 Ludvíkovský, Jaroslav 158, 168
 Ludvová, Jitka, viz také Lébl,
 Vladimír 337

- Körner, Karl Theodor
 Alfred der Grösse 241, 362
 Kosmas 166–169
 Kott, František 70–71
 Dalibor 70, 74, 364
 Poklad 74, 368
 Žižkův dub 62, 70, 71, 72, 74,
 158, 375
 Kotzebue, Otto von
 Die Hussiten vor Naumburg 164,
 165
 Koukal, Antonín
 Ženichové 375
 Kovařovic, Karel 49, 60, 97–99,
 124
 jako dirigent 49, 60, 99
 jako ředitel Národního divadla 49,
 51–59
 balety 49, 99
 úprava Dimitrije 96
 úprava Jakobína (326 !)
 úprava Její pastorkyně 327, 366
 opery: 97–99, 153–154
 Armida (neúplná) 97, 145, 362
 Na Starém bělidle 98, 149, 154,
 368
 Ženichové 98, 184, 375
Psohlavci 98, 370: postavy, zpěváci
 122, 194, 243; provedení 44, 49,
 98–99; obliba 153–154, 274;
 námět 98, 149, 163, 188
 Výlet pana Broučka ... 99, 150,
 373
 Noc Šimona a Judy 98, 369
 Cesta oknem 98, 363
 Kozeluch, J. A. viz Koželuh, J. A.
 Koželuh, J. A. 17, 66, 250
 krakowiak – krakovák 253
 Král, Josef 289, 297, 343 č. 3
 Kralická bible 2
 Krásnohorská, Eliška 119–129, 126
 a lidová hudba 256, 342 č. 10
 jako libretistka pro: Bendla 85–87,
 119, 171, 339 č. 2; Fibicha 141,
 317; Smetanu 78, 113, 118–141,
 168–169, 171–172, 230
 náměty, postavy libret 172, 184,
 185, 230, 210, 230
 veršová struktura libret 308–310,
 311–312, 316–317
 názory na deklamaci a zhudebnění
 119, 295–296, 305, 308
 názory na ansámblы a čísla 78, 113,
 119, 120, 134, 139, 257–258
 Blaník 141, 172, 309, 362
 Břetislav 119–120, 171,
 Čertova stěna 137, 138, 139, 140,
 141, 163, 172, 210, 308–310,
 363
 Dítě Tábora 87, 138, 141, 309,
 364
 Hubička 120, 137, 138, 139, 309
 Karel Škréta 163, 195, 309, 310,
 366
 Lejla 119, 171, 310, 367
 Lumír 31, 119, 368
 Tajemství 120, 137, 138, 139, 210,
 309, 372
 Viola 120, 138, 139, 210, 211,
 309, 373
 Vlasta 168–169, 373
 Kraus, Arnošt 167
 Kreutzer, Konradin
 Libussa 167
 Kristián (kronikář) 158, 168
 Kroměříž 16
 Krössing, Adolf 52, 216, 221, 2303
 Krüger, Johann Christian
 Herzog Michel 19
 "Ktož jsou boží bojovníci" 166, 299
 Kuba, Ludvík 277
 Kučera, Otakar 154

- Stoja 154
 Kuks 15
 Kuna, Milan 147, 149, 195
 Kvapil, Jaroslav 172
 Debora 364
 Rusalka 178–179
 Kysela, Josef 212
- ländler 252
 Langer, Jaroslav 253
 Lapis, Santo 17
 Large, Brian 256
 Lassalle, Jean 50
 Laško 278
 Laušmannová, Marie 140, 212, 214
 Lautererová, Berta 103, 106
 Lébl, Vladimír, viz také Ludvová,
 Jitka 168, 337
 Ledererová, Teresa 212
 Leo, Leonardo 15
 Leoncavallo, Ruggero 58
 Pagliacci 54
 Leopold I. 14
 Leopold II. 18, 55
 les v české operě 181, 182, 183
 lesník (hajný, revírník) v české operě
 181, 182, 183
 Lessing, Carl Friedrich 164
 Lessing, Gotthold Ephraim
 Emilia Galotti 17
 Lev, Josef 82, 139, 214–216, 218,
 221, 229, 243
 libreta českých oper 291–335
 libretisté 112–152
 český skladatel jako vlastní libretista
 150–153
 Libussa, La (opera neznámého
 skladatele) 166
 Libuše (pověst) 3, 166–170,
 213–214
- lidová hudba v Čechách a na Moravě
 a katolická církevní hudba 68,
 249–252
 charakteristické rysy 249–251
 a klasická hudba 249–252
 sběr a zkoumání 245–247,
 273–276
 a skladatelé: Bendl 265–266;
 Dvořák 268–273; Fibich 263–264;
 Foerster 104–106; Janáček
 104–111, 275–284; Kovařovic 99;
 Smetana 264–270, 272; Šebor
 266–269
 jako český symbol 194, 245–249
 tance 252, 253–254, 259–261
 lidová hudba v jiných oblastech 277
 Lidové noviny 190, 199
 lidové pověsti, bájesloví 26, 166–170,
 176–180, 199–200
 lidový (definice) 341 č. 1
 Liebich, Karel 19
 Liegert, František 28, 29, 32,
 Link, Karel 261
 Liszt, Franz 9, 38, 74, 77, 254
 Uherské tance 285
 Mefistův valčík 176
 Lobeský, B. J.
 Král a uhlíř 366
 Locatelli, Giovanni Battista 17
 Loos, Karel
 Opera bohémica de camino 68, 369
 Lortzing, Albert 40, 89, 90, 270
 Undine 178, 180
 Car a tesař 40, 196, 211
 lovecké scény v české operě 71,
 181–183
 Lucemburkové 1
 Ludmila, sv. 158–159
 Ludvíkovský, Jaroslav 158, 168
 Ludvová, Jitka, viz také Lébl,
 Vladimír 337

- Lukes, Jan 213
 lumírovci 144, 149
- Macourek, Josef 33
 Macura, Vladimír 3
 Maďarsko, maďarský
 Mahler, Gustav 60
 Mácha, Karel Hynek
 Máj 2
 Macháček, S. K.
 Ženichové 375
 Máchal, Jan 175, 176
 Machek, Václav 175
 Mallefille, Félicien
 Les deux veuves 116, 183, 332
 Marengo, Romualdo
 Excelsior 50, 51, 57
 Marie Terezie, císařovna 14, 15, 68,
 242, 250
 Markl, Jaroslav 246, 251
 Marschner, Heinrich August 243
 Hans Heiling 243–244
 Martinovský, Jan Pavel 246
 Martinů, Bohuslav VI
 balety 65
 Veselohra na mostě 22, 373
 Mařák, Otakar 56
 Mařánek, Jiří
 Honzovo království 365
 Mascagni, Pietro 58, 154
 Cavalleria rusticana 44, 154
 Massenet, Jules 60
 Mašek, Karel
 Indická princezna 365
 Kunálový oči 366
 Matilda Toskánská 168
 Maturová, Růžena 97, 134, 221, 225,
 228
 Máyr, Jan Nepomuk 26, 36–37,
 38–40, 240
- Jaromír, vojvoda český 158, 159,
 161, 366
 Mecsery, baron 45
 Méhul, Étienne Nicolas
 Joseph 23, 62
 Měchura, Leopold Eugen 74
 Meiningerova společnost 273
 melodramy 69, 93
 Mendelssohn, Felix 71, 74, 77, 254
 Merhaut, Vladimír
 Výlet pana Broučka do měsíce
 373–374
 Metoděj, sv. 170
 Metternich, Clemens von 42
 Meyerbeer, Giacomo
 Afričanka 33, 52, 154
 Hugenoti 31, 42, tab. 44, 58, 64,
 83, 211, 215
 Prorok 83, 213, 215, 239
 Robert ďábel 42, 44, 58, 83, 171,
 213, 340 č. 8
 Mickiewicz, Adam 119
 Konrad Wallenrod 142
 Miča, František Václav 15
 L'origine de Jaromeriz in Moravia
 15, 19–20, 242
 Mikovec, Ferdinand Břetislav
 Dimitr Ivanovič 147
 Mingotti, Angelo a Pietro 16, 17
 mladočeši, strana, politikové 10, 38,
 147
 Moniuszko, Stanislaw
 Halka 41
 Strašidelný dvůr 53
 Monsigny, Pierre Alexandre 62
 Moor, Karel
 Výlet pana Broučka do měsíce 149,
 373–374
 Morava
 etnografie, folklór 275–283
 dějiny 64–65, 161

- opera na M., viz také Brno 15, 16, 63–65
 tradice singspielu 66–73
 Mosenthal, Salomon von Deborah 103, 173, 364
 Mostecký, H.
 Der Apostat (Vladimír, bohův zvolenec) 363
 Mošna, Jindřich 212–213
 Mozart, Wolfgang Amadeus 21, 22, 23, 40, 43, 62, 93
 Così fan tutte 23, 40, 198
 Don Giovanni 18, 21, 23, 40, 44, 215, 290
 Figarova svatba 18, 40
 Kouzelná flétna 21, 23, 40, 44, 62, 290
 La clemenza di Tito 18, 19, 40
 Únos ze serailu 23, 40, 216
 Mrštík, Alois a Vilém Maryša 368
 Muck, Karl 60
 Müller, Wenzel 19, 21, 66
 Muncingr, Josef 125
 Musorgskij, Modest Petrovič Boris Godunov 53, 188
 muzikanti v českých operách 8, 9
 Mysliveček, Josef 17, 66
 Nápravník, Eduard 43
 "národní" (definice) 341 č. 1
 Národní divadlo viz Pražská divadla
 Národní listy 103, 106, 214, 254
 národní obrození na Moravě 63–66
 "národní tón" viz "českost"
 národopisné hnutí 273–284
 Nebeský, Pavel Lešetínský kovář 367
 Nejedlý, Zdeněk 10, 11 o českém verismu 155
 o Dvořákovi 10, 11
 o Fibichovi 11, 92, 93–94, 284
 o Janáčkově 12
 o Kovařovicovi 98–99
 o lidové hudbě 253, 255
 o Národním divadle 8, 9
 o posloupnosti v české hudbě 10, 11, 12
 o Smetanovi 11
 o Vrchlickém 144, 146
 o zpěvácích 216, 217, 218
 Němcová, Božena Babička 2, 149, 154, 180, 194, 362
 Národní báchorky a pověsti 177, 180
 německá libreta českých oper 2, 88, 297–307; viz také Wenzig, Josef
 německá opera a singspiel vliv na českou operu, srovnání s ní 18–20, 69, 70–73, 182; Dvořák 90, 95–96, 228; Fibich 229; Kott 70; Rozkošný 87, 88; Skuherský 75–76; Smetana 76; Škroup 69–70, 74
 uváděná v Čechách a na Moravě 17–20, 38, 39, 41, 241
 hlasové typy 206–208, 241, 243, 244
 komponovaná českými skladateli 2, 66, 67
 německé divadlo v Praze viz Praha: divadla
 německé hry uváděné v Čechách a na Moravě 15, 16, 17, 23, 62
 Němeček, Jan 51
 Neruda, Jan 259–260
 Neruda, Josef 252
 Neumann, Angelo 53–54, 60
 Neumann, František 65
 Nicolai, Otto 89

Veselé paničky windsorské 40, 44
 Nicolosi, Vincenzo 16, 62
 Nostitz–Rhineck, Franz Anton 17, 18
 Novák, Ladislav
 Lešetínský kovář 367
 Novák, Vítězslav: opery 101–103
 sbor, využití 102, 108–109
 libreta a deklamace 102, 319
 Dědův odkaz 102, 108, 283
 Karlštejn 102, 145, 162
 Lucerna 102, 108, 188
 Zvíkovský rarášek 102, 319, 150
 Novotný, Václav Juda 172, 371, 366, 368
 Nudožerský, Vavřinec Benedikt 343 č. 3

obkročák 261
 ochotnická česká opera 67–70
 Očadlík, Mirko 113, 116, 137, 138
 Offenbach, Jacques 39, 41
 Hoffmannovy povídky 44, 58
 ohlasy lidových písní
 Oldřich a Božena (singspiel neznámého skladatele) 160
 Oldřich, kníže 159, 160
 Ort, Jan 290
 Ostrčil, Otakar 11, 49–50, 60
 jako dirigent 49–50, 59
 v Národním divadle 57, 100, 221
 opery:
 libreta a náměty 100, 101
 deklamace 101
 Cymbelina (nedokončená) 100
 Jan Zhořelecký 99, 100
 Honzovo království 101, 283, 319
 Kunálovy oči 100, 101, 199, 366
 Legenda z Erinu 100, 319, 367
 Poupě 11, 100, 101, 152, 199,

319, 370
 Vlasy skon 100, 225, 373
 Ostrovskij, A. N. 152, 281, 366
 Ottlová, Marta, viz také Pospíšil, Milan 116–117, 248–249, 337
 Otto Braniborský 161

 padre nobile 204
 Paisiello, Giovanni 62
 Pala, František 175
 Palacký, František 27, 45, 122
 Dějiny národu českého 3, 161, 164, 167
 Paleček, Josef 35, 216–217, 243
 Palla, Hynek
 Vlasta 169, 373
 panslavismus 156–157
 pantheismus v české opeře 181
 pastorální mše 252
 pastorella 252
 Patti, Adelina 50, 215
 Pavlis, Jan 33
 Pečírka, Josef 372
 Švédové v Praze 372
 Pechová, Alžběta viz Krásnohorská, Eliška
 Pekárek, Josef 68
 Jora a Manda 67, 366
 Maréna a Kedrota 67, 368
 Pensdorfová, Eva 342 č. 5
 Penthesilea 168
 Perun 174–175, 176
 pěvecké spolky, viz Hlahol, Svatopluk
 Piccinni, Niccolò 62
 Picka, František 58
 Pilková, Zdenka 251
 Pippich, Karel
 Vlasy skon 169
 Písek, divadlo pod širým nebem 27
 Pivoda, František 35, 38

pěvecká škola 35, 38
 Plavec, Josef 72, 73, 173
 Plumlovský, P. Alanus 67, 68
 Landebork 67, 68, 162, 367
 Pargamotéka 67, 68
 plzeňské divadlo 61
 pohádkové hry (báchorky) 26,
 197–202
 pohanští bohové v české operě
 174–176
 Politik 249
 Poljakova, Ljudmila 281
 polka 252, 253–254
 polkový rytmus 73, 252, 253, 254,
 303 č. 5, 342 č. 5
 polky v českých operách 149,
 259–263
 Polsko
 zobrazení Polska/Poláků v české
 operě 157, 192, 226
 historické vztahy k Čechám a
 Moravě 159, 160, 161
 jazyk 240, 246, 325
 jako vzor, srovnání 3, 157,
 180–182
 Polské opery uvedené v Čechách a
 na Moravě 41, 53
 Pospíšil, Milan, viz také Ottlová,
 Marta 116–117, 337
 Poštolka, Milan 68
 Pozděna, Adolf Albert
 Dalibor 70, 340 č. 9, 364
 Poklad/Nejdražší poklad 70, 168,
 368
 Praga nascente da Libussa e Primislao
 167
 Praha 1
 konzervatoř 75, 83, 105
 Hlahol viz Hlahol, pěvecké
 sdružení
 varhanická škola 75, 106, 338 č. 4

Univerzita Karlova 1
 Praha: divadla
 Arena v Pštrosce 27, 28, 31
 Bouda 20, 160
 Stavovské divadlo 18–27, 32, 26, 37,
 42, 48, 53, 60, 69, 73; viz také
 německé divadlo
 německé divadlo 31, 32, 36, 53–55,
 60, 75, 82
 Velká opera 5. května 60
 divadla pod širým nebem viz letní
 divadla
 Divadlo na Žofíně 29, 32
 Divadlo u Hybernů 21
 Divadlo v Kotcích 17–18, 45
 letní divadla 27, 31–32, 63–64
 Městské divadlo na Královských
 Vinohradech 59–60, 99
 Na Poříčí ("Sporckovo divadlo") 16,
 20, 167
 Národní divadlo: 4–5, 8–9, 42–59
 vedení 48–50;
 balet v ND 50;
 budova 4–5, 42–48;
 sbor 48;
 Sbor pro zřízení českého ND 45,
 48;
 dirigenti 41;
 první desetiletí 50–53, 55–57,
 221–222;
 Německé divadlo;
 jako národní svatyně 4–5, 8–9, 50;
 orchestr 48;
 repertoár 9, 42, 43, 44, 50–53,
 53–59, 90;
 výprava, režie 50, 52–53,
 373–375;
 zpěváci 50–51, 56–57, 22–224,
 230;
 systém předplatného 51;
 subvence 51–52;

- ve Vídni 56–57, 95, 273
 Neues deutsches Theater 18, 60; viz
 též Německé divadlo, Smetanovo
 divadlo
 Nostitzovo divadlo viz Stavovské
 divadlo
 Nová scéna 60
 Nové české divadlo 32
 Nové divadlo v Růžové ulici 25, 36
 Novoměstské divadlo 32–33, 36
 Prozatímní divadlo: 5, 27–42
 vedení 27–29;
 balet v PD 5, 28, 50;
 budovy 27–33, 45, 48;
 sbor 30–31, 32–33, 37, 48;
 dirigenti 36–38, 82;
 vliv na skladatelskou činnost
 12–13, 30, 32, 120, 211;
 orchestr 32–33, 36, 37, 38, 48;
 platy X;
 repertoár 29, 31, 37–38, 39–42,
 43, 44;
 výprava, režie 30–31, 354;
 zpěváci 34–35, 36, 48, 212–218,
 222–223;
 subvence 28, 39
 Smetanovo divadlo 18, 60
 Thunovské divadlo 18
 Tylovo divadlo 60
 Vlastenské divadlo 20, 21, 22, 23,
 25, 69
 Preissová, Gabriela 143, 150
 Počátek románu 188, 278, 370
 Gazdina roba 104, 105, 150, 273,
 366
 Její pastorkyňa 104, 105, 107,
 109, 110, 150, 152, 173–174,
 273, 366
 Procházka, František S. 151
 Výlety páně Broučkovy 151, 165,
 373–374
 Procházka, Ludevít 2, 115, 259
 Prokofjev, Sergej
 Romeo a Julie 65
 Prokop Holý, zv. Veliký 165
 "prostonárodní" (definice) 341 č. 1
 próza v české opeře viz libreta v
 českých operách; mluvený dialog
 Prozatímní divadlo viz Praha: divadla
 Přemysl Oráč 166–168
 Přemysl Otakar II. 3, 161–162
 Přemyslovci 162
 Pták, Bohumil 223
 Puccini, Giacomo 58, 108, 111, 156
 Madama Butterfly 54, 236
 Pulda, Antonín
 Indická princezna 265
 Puškin, Alexandr Sergejevič 119
 Rusalka 179
 Quaglio, Angelo 52
 Questenberg, Johannes Adam 15
 Racek, Jan 8, 9
 Räder, Gustav 200
 Die artesische Brunnen viz Räder
 Rakousko, Rakouský
 konflikt s Čechy 1–2, 5, 5–6, 56,
 146–147, 162, 164, 190, 191; viz
 též cenzura
 stát, říše 4, 148, 157; viz též Říše
 rakousko–uherská
 rarach, rarášek 175
 Raupach, E. B. S.
 Vor hundert Jahren 371
 Raverta, Carlo 50
 Reicha, Antoine viz Rejcha, Antonín
 rejdovák–rejdovačka 252
 Rejcha, Antonín 66
 revoluce 1848 3–4, 26, 42, 45, 74,

- 156
- Ricci, Federico a Luigi
Crispino e la comare 41
- Rieger, František Ladislav 10, 28,
38, 147, 254, 268, 272
- Richter, Carl Ludwig viz Schulzová,
Anežka
- Ritter z Rittersberku, Jan 246, 247
- Ritter z Rittersberku, Ludvík 74,
240
- robota 3, 186, 188, 199
- Roeder, Georg Valentin
Die Schweden in Prag 162
- Rösler, Jan Josef
Die Rache, oder das Raubschloss in
Sardinien 66
Elisene, Princessin von Bulgarien 66
- Rokycana Jan 165, 174
- Rolland, Romain 342, 343 č. 1
- Rosselli, John 342 č. 3
- Rossini, Gioacchino 23, 41, 70
Lazebník sevillský 23, 41, 62, 211
Mojžíš v Egyptě 244
Otello 23, 25, 41
Tancredi 23
Vilém Tell 41, 58, 211
- Rottalové 16
- Rozkošný, Richard 82, 87–89
Ave Maria 87, 362
Černé jezero 87, 164, 264, 363
Mikuláš 87, 88, 114, 116, 184,
239, 244, 268
Popelka 88, 92, 143, 285, 370
Satanella 145, 371
Stoja 88, 155, 371
Svatojanské proudy X, 87,
183–184, 298, 371
Záviš z Falkenštejna 88, 163, 244
- Rudolf I. 1
- Rudolf II. 161
- Rudolf, korunní princ 47, 46,
- Rüffer, Eduard 298–299
Blanka 362
Husitská nevěsta 298–299, 368,
Svatojanské proudy 183, 371
- Rusko, ruský
zobrazení v českých operách 89–92,
147, 156, 157, 173, 281
vzor, srovnání 146, 157, 174, 181,
191, 199
jazyk 240, 286
ruské opery uvedené česky 52
- Ryba, Jan Jakub 68
česká vánoční mše 250
- řezanka 261
- Říše rakousko–uherská 83
- Sabina, Karel 147, 148, 161, 163,
Braniboři v Čechách 290: změny v
libretu 161, 162; námět, postavy
162, 187, 204; verš 355
Bukovín 92, 114, 141, 363
Dalibor 364
Mikuláš 87, 114, 184, 368
Prodaná nevěsta 147, 161, 162, 188,
370: změny, dodatky v libretu 162,
204, 309; jako politická alegorie
148; verš 294–297, 308, 315
Starý ženich 114, 147, 188, 308,
371
Templáři na Moravě 114, 116, 163,
171, 372
V studni 88, 89, 114, 147, 308
Zítek 89, 114, 374
- Sachs, Milan 65
- Sák, František 34
- Salieri, Antonio
Die Hussiten vor Naumburg 164
- Sand, George 164

- Sartorio, G. F. 14
 Scribe, Eugène 86, 90, 153
 Une femme qui se jette par la
 fenetre 98, 363
 Les Huguenots 83
 Robert le diable 83
 Wlaska 241
 "Sedlák, sedlák" 255
 Sehnal, Jiří 250, 254
 Shakespeare, William
 Bouře 93, 144, 199, 219, 219,
 362
 Cymbeline
 Král Lear 290
 Kupec benátský 104, 145, 244,
 366
 Mnoho povyku pro nic 242
 Sen noci svatojánské 181
 Zkrocení zlé ženy 242
 Večer tříkrálový 120, 373
 české překlady 290
 Schack, Benedikt viz Žák, Benedikt
 21
 Schalk, Franz 60
 Schikaneder, Emanuel
 Die Lyranten 21
 Schiller, Friedrich 67
 Loupežníci 71
 Maria Stuart 67
 Nevěsta mesinská 67, 93, 94,
 141–142, 369
 Piccolomini 67, 75
 Turandot 147
 Schmid, H. T.
 Der Liebesring 367
 Schmoranz, Gustav 49
 Schrattenbach, kardinál 15
 Schreier, Josef
 "Missa pastoralis Boemica" 252
 Schubert, Franz 285
 Schulz, Josef 47
 Schulzová, Anežka 92, 93, 146, 147,
 219, 228, 317
 poznámky o Fibichovi 140, 172,
 263, 264
 Pád Arkuna 146, 369
 Hedy 146, 365
 Šárka 146, 169, 175, 371
 Schumann, Robert 92, 254, 308
 Schweden vor Brünn, Die 62
 "Sil jsem proso" 255
 singspiel německý viz Německá opera
 a singspiel
 Sittová, Marie 213, 214, 221
 skočná 252, 253
 Skuherský, František 76
 Der Apostat (Vladimír, bohův
 zvolenec) 76, 157, 244
 Der Liebesring (Lóra) 76, 367
 Der Rekrut (Rektor a generál) 76,
 371
 Slavia, kroužek sběratelů pohádek
 179
 Slowacki, Juliusz 177
 "Slyšte, rytíři boží" 166
 Smetana, Bedřich
 životopis 2, 5, 9, 10, 11, 12, 13,
 28
 povaha, názory 10, 11, 215, 260,
 286
 jako kritik, vztah k jiným
 skladatelům 9, 10, 11, 31–25,
 214, 217, 254, 268
 a češství 3, 6, 8, 10, 11, 260
 a lidová hudba 254–260
 německá výchova 2, 297
 a libretisté 210, 256, 268, 286, 297
 a Prozatímní divadlo 12, 28, 29
 reputace 6–13, 76–77, 79, 112,
 114–115
 komorní díla 264
 Fantaisie sur un air Bohémien 255

smyčcový kvartet "Z mého života"
 11, 78, 254
 "Zápisník motivů" 257, 292, 297
 orchestrální díla
 Hakon Jarl 77,
 Má vlast 10, 11, 77 : "Blaník"
 166; "Šárka" 168; "Tábor" 164,
 166; "Vltava" 87, 178–180;
 "Vyšehrad" 335;
 Oldřich a Božena 160
 Richard III. 77
 Valdštýnův tábor 77
 klavírní díla
 Charakteristische Variationen 255
 České tance 255
 Fanatasie concertante sur des
 chansons 255 nationales tchques
 Six morceaux caractéristiques pour
 piano 75
 opery Bedřicha Smetany: 34,
 76–83, 245
 árie 83, vložené árie 139, 215
 postavy, zpěváci 202, 212–218:
 barytonisté 208; basisté 206;
 komické role (buffo) 309; ženské
 role 208; tenoři 213, 218, 223
 sbory 222
 duety, ansámblы 210, 222
 lidové prvky, jejich využití
 254–259, 260, 311
 cizí vlivy 208, 211, 259, 260, 261
 vlastenecký cit ve Smetanově operě
 211, 255, 260, 311
 politická filozofie 245
 Smetanova účast na libretech 268
 náměty 202, 254, 259, 311
 deklamace 117–118, 291–297,
 302–308, 310–317
 Ahasver (zamítnuté libreto) 153
Braniboři v Čechách 76, 77, 81,
 82, 84, 254, 363: árie, hudební

čísla 76, 77, 260, 262; postavy,
 hlasové typy 6, 202, 203, 215, 223;
 sbory, ansámblы 76, 77, 170–171,
 190; lidové prvky 254; cizí vlivy
 76, 116; libreto viz Sabina, Karel;
 hudba 6–8, 76–81; vlastenecká slova
 290; inscenace, režie 6, 32; úpravy
 256; námět 31, 311
Čertova stěna 78, 79, 137, 363 :
 árie, strofické písně 137, 257,
 314–15; postavy, hlasové typy,
 zpěváci 184, 189, 202, 208, 214;
 sbory, ansámblы 78, 81; lidový
 prvek 259; libreto 210, 308, 309
 viz Krásnohorská, Eliška; hudba
 172, 175, 180; inscenace 6, 33;
 úpravy 163; námět 309; deklamace
 210, 314–15 viz též Krásnohorská,
 Eliška
Dalibor 33, 77–9, 163, 315, 364:
 árie, písně 79, 78–80, 257,
 315–16; postavy, hlasové typy,
 zpěváci 8, 202–8, 213, 303–6, 339
 č. 7; sbory, duety, ansámblы 77, 78,
 117, 259; lidové prvky 257;
 německé libreto 117, 300, 303, viz
 též Wenzig, Josef; hudba 8, 117,
 203, 263; inscenace 77–79, 86, 117;
 úpravy 300, 303; námět 202, 311;
 deklamace 263, 303
Dvě vdovy 79, 114, 207, 256 364:
 árie, strofické písně 81, 257,
 291–193; postavy, hlasové typy,
 zpěváci 182, 183, 202 – 243
 passim; sbory, ansámblы 81, 153,
 259, 292; lidové prvky 81, 116–17,
 252–4, 259, 263; libreto 256, 294,
 308, 309, viz též Züngel, Emanuel;
 inscenace 34, 39; úpravy 293;
 mluvený dialog 77, 291; námět 114,
 116, 153, 202; deklamace 291–292

Hubička 77: árie, písně 255; změny 269; postavy, hlasové typy, zpěváci 202, 209, 212, 214; sbory, ansámblы 78, 80, 139; taneční prvek 270, 272, 210; lidové prvky 310; libreto 117, 207, 210, 256, 308, 309, viz též Krásnohorská, Eliška; hudba 263; inscenace, představení 274; přijetí 263; námět 309; deklamace 309–10, 3312–13

Libuše 77–79, 305–307: postavy, hlasové typy, zpěváci 202, 311; libreto 133, 134, 213–14, 216, 224, 300, 301, 302, viz též Wenzig, Josef; hudba 8, 31, 118, 311; představení, inscenace 6, 44, 46, 47, 52, 55 305; úpravy 300, 311; námět 300, 311; deklamace 305–307

Lumír (plán) 31

Prodaná nevěsta 76–77, 259–261: árie, strofické písně, hudební čísla 255, 257, 259, 260, 262; postavy, hlasové typy, zpěváci 34, 202, 203–206, 212, 305; sbory, ansámblы 273, 297; tance 259, 260; duety 295; lidové prvky 255; vliv 259, 260; libreto 291, 294, 296, 308, viz též Sabina, Karel; hudba 259, 260; inscenace, představení 262, 273: v Praze 273, jinde 273; úpravy, náčrtky 260, 261, 295, 298, 308; přijetí 262; námět 260; deklamace 291, 295, 296, 305

Tajemství 33, 78, 120, 137: árie, strofické písně 255, 257, 310; postavy, hlasové typy, zpěváci 171, 185 202, 207; ansámblы 194, 198; lidové prvky 79, 137, 255, 310; libreto 210, 309, viz též

Krásnohorská, Eliška; představení, inscenace 274; úpravy 274; námět 309; deklamace 207, 312, 313
Viola (nedokončená) 211

Vlasta (plán) 169

Smetana, Robert viz též Václavek
Bedřich 276

Smolka, Jaroslav 256, 257

Sokol 46

sousedská 253, 258, 260, 261, 262, 263

soutěž na nové české opery

r. 1861 (Harrach) 76, 158, 159, 161, 245, 246, 276, 282

r. 1880 157

r. 1883 90

r. 1897 8, 98

Spohr, Louis 74

Faust 19

Jessonda 23

Spojené družstvo viz družstvo

Společnost národního divadla 49, 50, 59–60

společnost v české opeře 184–201

Spontini, Gasparo

Fernand Cortez 19

Sporck, Franz Anton viz též Praha: divadla, Na poříčí 16, 184

Srb–Debrnov, Josef IX, 254, 305, 354

Srba, Bořivoj 31, 113, 213, 227

staročesi (polit. strana, postoje atd.) 10–11, 38, 53, 147–148

Stavovské divadlo viz Praha: divadla

Steinsberg, Guolfinger von 167

Stephanie, Gottlieb 20

Deserteur aus Kinderliebe

Stöger, Johann August 24, 25, 36

Stösslová, Kamila 1

Strachkvas (synovec sv. Václava) 158

Straková, Theodora 151

- Strašidlo ve mlejně 62
 Strauss, Richard 54, 100
 Elektra 54, 100, 287
 Ohně zmar 54, 55
 Růžový kavalír 55
 Salome 54, 100, 303–304
 Stroupežnický, Ladislav 49, 143
 Naši furianti 150, 273
 Paní mincmistrová 150, 369
 Zvíkovský rarášek 102, 150, 175, 377
 Stuckenschmidt, Hans Heinz 242
 subvence pro operu 25, 36, 48–49, 63–64
 Suda, Stanislav
 Lešetínský kovář 149, 367
 Süßmayr, Franz Xaver 21
 Suk, Josef 101, 197
 Suppé, Franz von 51
 Surzycki, Julian
 Vanda 372
 Sušil, František 275–276
 Moravské národní písně 245, 275–276
 Svantovít 175, 176
 Svaroh, Svarog 175, 176
 Svatopluk (pěvecké sdružení) 4
 Světlá, Karolína 119
 Hubička 138, 365
 Svoboda, František Xaver
 Poupě 370
 Svoboda (Navarovský), V. A.
 Drahomíra 364
 Svatopluk, König von Grossmähren 62
 Sychra, Antonín 269
 Szell, Georg 60
 Šamberk, F. F.
 Matěj Brouček na výstavě 373
 Šárka (válečnice) 169–170
 Šebor, Karel 83–84, 85, 266, 268, 269
 Blanka 83, 84, 154, 243, 362
 Dimitrij (plán) 85, 147, 269
 Drahomíra 83, 158, 159, 241, 243, 294, 364
 Husitská nevěsta 83, 165, 243, 374
 Templáři na Moravě 83–84, 116, 163, 171, 243, 372
 Zmařená svatba 84, 147, 374
 Šedivý, Prokop
 Masné krámy 368
 Pražští sládci 370
 Verbování na koňském trhu 373
 Šilhan, Antonín 118
 Šimek, Eduard
 Lešetínský kovář 367
 Šípek, Karel 30, 31
 Na starém bělidle 368
 Psohlavci 370
 Noc Šimona a Judy 369
 Šír, František (barytonista) 229
 Šír, František (libretista)
 Drahomíra 158, 159, 161, 364
 Škréta, Karel 163
 Škroup, František 25, 26, 40, 53, 66, 69, 72, 73, 82
 opery 69, 72, 73
 Kolumbus 73
 Drahomíra 73, 159, 364
 Fidlovačka ("Kde domov můj") 72, 73, 194, 365
 Der Meergeuse 73
 Der Nachtschatten 72
 Oldřich a Božena 72, 160, 369
 Dráteník 71, 72, 73, 74, 62, 244, 364
 Udalrich und Božena 72, 372
 Škroup, Jan Nepomuk 162
 Švédové v Praze 26, 74, 162, 372

Šmaha, Josef 52, 273, 274
 Šmilovský, A. V.
 Záboj 374
 Šourek, Otakar 90
 Špindler, Ervín 117, 118, 149, 301,
 303, 364
 Štědroň, Bohumír 166, 279
 Štěpánek, Jan Nepomuk 22, 23
 Obležení Prahy od Švejdů 162
 Štolba, Josef XIX
 Tvrdé palice 372
 Šubert, František Adolf
 jako ředitel Národního divadla
 48–52, 221–222
 jako organizátor Národopisné
 výstavy československé 275
 jako překladatel 298
 Švanda dudák (pověst) 194, 200,
 340 č. 10
 Švanda ze Semčic, Pavel 69

Tábor 164, 165, 268
 taborité 165
 Talich, Václav 61
 Tasso, Torquato
 Gerusalemme liberata 145
 Těsnohlídek, Rudolf
 Liška Bystrouška (román) 183, 370
 Thám, Václav 20, 160
 Břetislav a Jitka 20, 160
 Thomas, Ambroise
 Mignon 58
 Thomé, Franz 28
 Thun, hrabě 18
 Tichý, Jaroslav
 Počátek románu 318, 370
 Tisíc a jedna noc 88, 374
 Tolstoj, Lev Nikolajevič
 Pověst o Ivanu hlupákovi 365
 Dva staříci 362

Tomášek, Václav Jan 66, 67
 životopis 67, 68
 Božena, česká kněžna (plán) 160,
 363
 Die Braut von Messina (zlomek) 67
 Die Piccolomini (zlomek) 67
 Maria Stuart (zlomek) 67
 Seraphine 67
 Trapp, V.
 Ave Maria 321
 travesti role 163, 210, 211, 239, 264
 Trojan, Antonín Pravoslav 26, 42
 Trojan, Jan 19, 167, 242, 252, 279,
 283
 Tuček, Jan 68
 Opilý muž 68, 369
 Verbování na koňském trhu 19, 68,
 373
 Zamilovaný ponocný 19, 62, 68,
 374
 Tuček, Vincenc 21, 68, 69
 Masné krámy 69, 368
 Pražští sládci 69, 370
 Tučkovi, rodina 68, 253
 Tyl, Josef Kajetán 26, 27
 hry 26, 176, 242
 překlady 72, 290
 Drahomíra a její synové 159
 Fidlovačka 72, 73, 194, 365
 Jan Hus 26, 164
 Strakonický dudák 26, 194, 200,
 303 č. 5, 372
 Středem země do Afriky 200
 typy hlasů v české opeře 240–244

Ujková, Emilie
 Jaromír, vojvoda český 158, 159,
 160, 366
 Ullmann, Ignác 30, 47
 Umělecká beseda 303 č. 7, 305, 342

- č. 7
 Umlauf, Ignaz 30, 47
 Die Bergknappen 21
 Universal Edition 107
 Urválková, Kamila 156
- Vacková, Růžena 242
 Václav sv. 158, 159, 242
 Václav II. 161, 163
 Václav III. 163
 Václavek, Bedřich 247, 276
 Valašsko 277
 valčík 253, 283
 Valentin, P. J. 300
 války
 "divčí v." 168, 169
 druhá světová v. 60, 64, 275
 husitské v. 164–166
 napoleonské v. 9, 162
 první světová v. 54, 47, 60, 275
 rakousko–pruská v. 29
 sedmiletá v. 17
 třicetiletá v. 162
 v. o rakouské dědictví 16
 v. též bitva na Bílé hoře 14
 Váša, Pavel 275
 Vávra, Antonín 213, 221, 22
 "Včera neděle byla" 255
 Vecko, Čeněk 35, 213
 věnec 73
 Verdi, Giuseppe 41, 140, 217
 Aida 44, 50, 58, 176
 Maškarní ples 41, 211
 Don Carlos 171
 Ernani 41, 243
 Falstaff 53
 Macbeth 244
 Nabucco 41
 Otello 52, 53, 58
 Rigoletto 41, 217, 243
- Sicilské nešpory 241
 Simon Boccanegra 244
 La traviata 41, 215
 Trubadúr 41, 215, 217, 218
 verismo 53, 58, 86, 155–156, 184, 220
 české veristické opery 155
 Verne, Jules
 Cesta kolem světa ... 51
 Veselý, J. O.
 Černohorci 363
 Šelma sedlák 371
 vesnická opera 103–104, 105, 184–185
 Vetterl, Karel 246, 247, 281
 Vídeň, vídeňský
 hudební/operní tradice 8, 9, 14, 23, 24, 60
 Hudební a divadelní výstava viz výstavy
 Vídeňská dvorní opera, repertoár 44, 58–59
 Vinohradské divadlo viz Praha: divadla, Městské divadlo na Král. Vinohradech
 Vít, sv. 175
 Vít, Petr 3, 337 č. 1
 Vítkovic, Vok 163
 Vivaldi, Antonio 16
 Orlando furioso 16
 Vladimír Kyjevský, kníže 174
 Vladislav II. 163
 Vlasta (Vlastislava) 168, 169
 vlastenectví V, 1–12, 59, 103, 162–166, 168, 199–203, 248, 249, 300 č. 12, 337
 Vlastenské divadlo viz Praha, divadla
 Vlastislava viz Vlasta
 Vocel, J. E. 149, 160
 Vogel, Jaroslav 61
 Vok, Vítkovic viz Vítkovic, Vok 163

- Volek, Tomislav 24, 69, 254, 338
 č.1
 Volkert, Franz 21
 Vorel, Josef
 Sládci 371
 Vranický, Pavel viz Wranitzky, Paul
 Vrchlický, Jaroslav 92, 93, 144,
 145–146
 Amarus 145
 Armida 145, 362
 Bouře 93, 144, 145, 362
 Hippodamie 93, 144
 Jarní romance 145
 Jessika 145, 244
 Noc na Karlštejně 102, 103
 Svatá Ludmila 145
 Satanella 145, 271
 Švanda dudák 145, 244, 372
 Vysloužil, Jiří V, 277, 279, 283
 výstavy 55, 56, 57
 Národopisná výstava československá
 56, 99, 274–275, 278
 Zemská jubilejní výstava 55, 56,
 150, 275, 278
 Vídeňská hudební a divadelní
 výstava 3, 56–57, 92, 93, 273
 Vyškov 16

 Wagner, Richard 9, 10, 40, 54, 73,
 90, 95, 96, 97, 227, 254,
 provedný v češtině 53, 54
 hlasové typy 217, 241, 243
 Bianca und Guiseppa (libreto) 74
 Der fliegende Holländer 54, 73,
 218, 244
 Iphigénie en Aulide (úprava) 40
 Lohengrin 50, 53, 54, 73, 223,
 243
 Mistři pěvci 54, 92
 Parsifal 54, 97

 Eine Pilgerfahrt zu Beethoven
 (román) 192–193
 Prsten Nibelungů 54, 243
 Tannhäuser 73, 90, 218
 Tristan a Isolda 54, 90, 97
 wagnerovství, Wagnerův vliv 9, 90,
 93, 96, 97, 140, 145, 254
 Wahr, Karel 18
 Waldau, Alfred 253
 Weber, Carl Maria von 19, 40, 72,
 227, 243, 254, 299 č. 3
 Čarostřelec 22, 23, 24, 33, 35, 40,
 69, 70, 71, 182, 183, 243
 Euryanthe 72, 243
 Weber, Friedrich Dionys 246
 Weidmann, Paul
 Der Bettelstudent oder Das
 Donnerwetter 62
 Weigl, Joseph 22, 25, 69, 70
 Weinberger, Jaromír
 Švanda dudák 194, 242, 244
 Weis, Stanislav
 Lešetínský kovář 149, 367
 Wenig, Adolf
 Babička 362
 Čert a Káča 363
 Wenzig, Josef 117, 118, 148, 192
 Dalibor 117, 118, 148, 192, 300,
 301, 311, 364
 Libuše 117, 118, 148, 167, 300,
 301, 311 367
 Wranitzky, Paul 66

 Zákrejs, František
 Vanda 372
 Zamilovaný ponocný 19, 62, 68,
 374
 Záviš z Falkenštejna 163
 Zavrta, Ladislav 43
 Zawiszkanka, Helena 35, 213

Zelený, V. V. 259
Zelinka, J. E. 149
 Výlet pana Broučka na měsíc 149
Zemlinsky, Alexander 54, 60
Zeyer, Julius 143, 149, 329
 Kunálový oči 100, 101, 144, 366
 Legenda z Erinu 100, 144, 319,
 367
 Šárka 106, 107, 144, 331, 371
 Vyšehrad 144
Zich, Otakar 255, 256
Zikmund, císař
Zima, Antonín Josef
 Oldřich a Božena 160
Zítek, Josef 46, 47
zpěvohra (definice) 361
Züngel, Emanuel 113, 114
 překlady 113, 116, 294
 Cesta oknem 113, 363
 Dvě vdovy 113, 114, 116, 118,
 259, 295, 308, 309, 368
 Rektor a generál 370
Zvonař, Josef Leopold
 Lesní kaple 74, 367
 Záboj 74

Žák, Benedikt 21
Žebrak 74
Ženíšek, František 47
Ženské listy 119
Žižka, Jan 165, 166, 167
Žižka, L. K. 113